

Előfizetési feltételek:
 Egész évre . . . 6 ft. —
 Fél évre . . . 3 ft. —
 Hónapról . . . 1 ft. 50 kr.
 Előfizetői lehel, csapda a kiadó híva-
 talban II.-Gyarmaton.
 A lap minden részére s a nyilatkozat vo-
 natkozó minden közlemények a szerkesz-
 tőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt soros petit sor . . . 6 kr
 Bátyeg minden betűtáblánál . . . 20 kr
 Nyúl tér garmond sor . . . 20 kr
 Hirdetéseket felvenni a kiadó, Nagyobb
 és többeszeri hirdetések jutányosan as-
 káltsanak.
 Előfizetői pénsek, reklamációk és hírdé-
 tések a kiadósba intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„NÓGRÁDI LAPOK”

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap
 1875. III. évi folyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre (január-december) 6 ft. —
 Fél évre (január-június) 3 „ —
 Hónapról (január-martius) 1 „ 50
 Egy hónapra . . . 1 „ 50

As előfizetői pénsek a kiadóhoz csi-
 monno, — legeszeretebben postai utalvány-
 nyal — a nyomtatandó példányok a postás
 esküvőre tekintetével, mielőbb küldendők.
Közlés kezdő,
 kiadó.

A nógrádmegyei közp. választmány.

Adom tudára azon uralkodó cli-
 quo-nek, — mely megyékben a párt-
 érdekek és fogyelem elasticus czimén-
 a hatalmat oly mérvben tette mono-
 poliumpává, hogy egy idő óta már
 minden tekintetben, hogy ne mondjam
 szemérmest sértő kizárólagossággal
 meri érvényesíteni akarátát a megye
 zold asztalánál, — hogy a megyében
 általános, jobb és bal felől egyiránt
 nyilvánuló indignációt szült, azon
 tapintatlanság és kicsinyes féltékeny-
 kedésről tanuskodó szükkeblenség, —
 melylyel a 30 tagú központi bizott-
 mány névsorát összeállítani jónak
 látta.

Tudjuk, hogy az új választási
 törvény mily nagy hatalommal ru-
 házta fel a központi választmányt s
 tudva ezt, méltán remélhetto a vá-
 lasztó közönség, hogy a megye bi-
 zottmánya a hatalmat oly férfiak ke-
 zébe teszi le, kik a közönség bizal-
 mát kiválóbb mérvben bírják s kik-
 nek függetlensége megnyugtató ga-
 ranttiul szolgálhat.

Efféle tekintetek azonban, ugy
 látszik, nem voltak irányadók a köz-
 ponti választmány alakításánál, nem
 az érdem, nem a közügynek tett szol-
 gálatok, de egy-két képviselő aspi-
 rans jól-rozszúl felfogott érdeke
 döntött.

A választmány egy negyedréze
 tisztviselőkből áll, kik miután nagy
 részben a központon laknak, a vá-
 lasztmány gyűlésein okvetlen több-
 ségben fognak lenni, s így a több-
 séget oly elem képezendi, melynek
 függetlensége — tisztelet a ki-
 vételeknek — az eddigi tapasztalatok
 után itélve, legalább is kérdéses.

A másik negyedrészt a képviselő-
 aspiransok s az intriguák kipróbált
 mesterei alkotják, akik az értelmi
 szerzők szerepét viendik, támasz-
 kodva a biztos többségre.

A harmadik negyedrészt a máso-
 dik csoport creaturái s kiszemelt kor-
 tesből került ki, kiket teremtmők
 kegye és érdeke a közönség méltó
 indignációjára oly helyre juttatott,
 melyre csak az érdem és közelieme-
 rés lépésdjén lenne szabad feljutni,
 s kiknek bejutása után többé kiapm
 tartja kiintetéseinek tagjává lenni a
 különben szép hatáskörű választ-
 mánynak.

A szegénységi bizonyítványt, me-
 lyet a megye közönségének kegyesek
 voltak kibocsátani az által, hogy
 nem találtak 30 kifogástalan embert a
 vármegyében s az obscurus Velding
 Péterek és Terasztjánzky Pásták fark-
 csóvaló csoportjából egénizték ki a
 választmányt, mondom, e szegénységi
 bizonyítványt lesz alkalmunk, a köz-
 zelező választásoknál önk nevére
 giralni, szavatoóság nélkül!

Ha pedig ontudatosan s azon hi-
 szemben tették, hogy azon türelmes
 publicum, mely eddig azó nélkül
 nézte az önk által, nem ritkán meg-
 lépő furfanggal ismerőzött jelene-
 tetek, s megelégedett a statista sze-
 rény szerepével, most is szerencsájé-
 nek fogja tartani, ha bolenyugvását
 jelentheti magas elhatározásukba, —
 felelte csalódtak, mert e türelmet
 már önk kimerítették s a független
 egyének meglehető száma csak al-
 kalemra vár, hogy megvonja önk-
 től azon támogatást, mely nélkül
 önk is csak „Herr von Niemand”
 ok a közélet közshomokján.

A figyelmes szemlélő mindennek
 előjeleit a mult gyűlésen történt szol-
 gabíró-választás alkalmával s azóta
 is észrevehette.

Igaz, hogy a párttekinetek so-
 kakat eddig visszatarítottak, elérke-
 zett azonban az idő, midőn e tekin-
 tetek többé nem lehetnek irányadók
 s midőn nincs szükség arra, hogy a
 pártfigyelmet mindenáron fontartuk,
 mert önk érdeke nem egy a párt
 érdekeivel.

A szécsényi járásbeliek önértö-
 nek másodszeri arcváltása, s azon
 elbizakodottság, melylyel egy idő
 óta még a kolló szinezetet sem tar-
 ják szükségesnek az intéző hatalmas-
 ságok megtartani, megtermi számuk-
 ra a fanyar gyümölcsöket.

A megye közönsége megunta „a
 kevesek gazdálkodását” mert vissza-
 éltek az eddig féltetlen bizalommal,
 s a hivatalos állásokat regalejogként
 tekintve, nem egy tehetetlen tisztvi-
 selőt toltak a közönség nyakára, kik
 vagy nem tudnak, vagy nem akar-
 nak dolgozni, de annál alázatosab-
 b szolgáik nekik, a legutóbbi megye-
 bizottmányi tagok választása alkalmával
 pedig mindent elkövettek, hogy

minél kevesebb független ember jus-
 son be a bizottmányba, forcirozták
 a jegyzők megválasztását, — hogy
 minél nagyobb legyen azok száma,
 kiket — fejük fölő a fogyelemi eljá-
 rás Damoklos-kardját függesztve —
 engedelmes szolgáikká tehessenek s
 más részről már eddig is nem egy
 független embert idegonítottak ol a
 zold asztaltól s nem egy arra való
 embert akadályoztak meg, hogy tiszt-
 viselő lehessen.

Csoda-e, hogy ily körülmények
 között a központi választmányok,
 ha sokat mondok az utolsó negyed-
 részoáll csaktoljosen független és meg-
 bízható emberekből, kik azonban, —
 rari nantes in gurgite vasto, — részint
 távol lakván, részint pártállásuknál
 fogva, vajmi csekély részben érvé-
 nyesithetik magukat s inkább szá-
 mításból, a kulcsin megtartása s bi-
 zonyos tekintetek parancsoló voltá-
 nál fogva részestültek a kegyben s
 kiknek egy része, — mint fölmi le-
 bot, — nem szivesen játszván figurana
 szerepet, megköszöni a szives jó aka-
 ratot.

Ez a helyzet képe.

Feleltem a festett koporó fe-
 delőt, hogy rámulassak a rothadásra,
 s hangot adtam a közérzuletnak, —
 melynek hatalmától kell várnunk az
 orvoslást.

Az országházból.

A legutóbbi közgyűlés központi vála-
 stmányi gyűlés határozataiból kiindulni látszó
 interpellációt s arra adott miniszteri választ
 egész terjedelmében közöljük:

Degenfeld Lajos gr. felvilágosítást kér
 a belügyminiszteről az iránt, hogy mintán
 több törvényhatóságban a központi bizottság
 megválasztott, sőt némelyekben már az
 összeírás határideje is kitűzött és pedig
 ugy, hogy annak kezdete f. d. decemberre,
 vége jővő évi januárja határozott, me-
 lyik évi adó befizetése fog a választóktól
 köveletetni?

Az interpelláció így hangzik:

„Tekintve, hogyha valamely törvény-
 hatóságban az összeírás ugy intézteték,
 hogy az a jelenóban megkezdetrén, csak
 s jővőóban fejfeztessék be, ez által azon
 igazságtalanság állana elő, hogy ugyanazon
 törvényhatóság, esetleg ugyanazon választó-
 körletben a választók egy részének jog-
 sultsága az 1873-ik évi adónak, másik ré-
 szének jogosultsága pedig az 1874. évi adó-
 nak megfizetésétől telésnek függővé.”

Szápáry Gyula gr. belügyminiszter:
 T. há! Minthogy magam is nagy fontos-
 ságún tartom a választási törvénynek mi-
 képen leendő végrehajtását: azonnal vála-
 szolok a képviselő urnak hozsám intézett
 interpellációjára, azokra terjeszkedvén ki
 választomban, a miket a t. képviselő ér ki-
 emelt. Ezek iránt hátr levezek leplezetlenül
 kimondani véleményemet. (Halljuk!)

A választótörvény alkotásakor nézelem
 szerint nem lehetett a törvénynek feladata
 az, hogy ugyanegy választókörletben külön
 mértékekkel mérassék a választók egy részére

s külön mértékekkel a választók másik ré-
 szére. (Helyesle.)

Felfogásom szerint nem lehet a törvény-
 nek az a célja, hogy ugyanegy választó-
 körletben többek adója vélassék egye-
 lombba, minthogy pedig a törvény intézkedé-
 sei nem előtt tartással a folyó évrő be-
 végezni lehetetlen, nézetem szerint az össze-
 írásoknál megkiváztató adó befizetésnek
 kimutatására nézve tisztán csak az 1874-ik
 évi adó lehet irányadó. (Helyesle.) De, t.
 ház felfogásom szerint a jelen összeírások
 alkalmával nem is arról lesz leginkább szó,
 hogy melyik évi adó fizetett le, hanem a
 legtöbb esetben a törvénynek 108. §-a fog
 előző év január 1-től az összeírás megke-
 zdetéig az, aki választó jogosultságot igénybe
 akarja venni, annyi adót fizetett le legyen,
 a mennyi egy évi egyenes államadójára
 esik, s ennek alapján nem tartom sem méltó-
 nyosnak, sem a törvényből kimagyarázá-
 hatónak azt, hogy a választók egy részére
 a köteleesség teljesítésére 24 órai időköz,
 a másikra pedig 10 napi időköz adassék.

A választótörvény 28. §-a szerint a köz-
 ponti bizottság intézkedéssel, melyek a vá-
 lasztó jogosultságra vonatkoznak, a királyi
 curiához feleltérhetők s ezek ott intéstet-
 nek el, minden más ügyben a belügyminis-
 ter által intéstendők el és az gyakorolja a
 felügyeletet. A mennyiben oly eset fordulna
 elő, mint a mint a t. képviselő ér emelték,
 a minek eddig történi előfordulásáról híva-
 talos tudomásom nincs, azon ügyekben, me-
 lyek hatáskörömből tartoznak, a fenlebb
 jelzett elvek szerint fogok eljárni. (Helyesle.)

Degenfeld Lajos ügyelőre meg-
 nyugszik a válaszbán.

Honból.

Folyó hó 17. tartott főispáni elnöklet
 alatt az új választási törvény értelmében ki-
 tűzött rend. megyebizottsági közgyűlésnek,
 a központi választmány megválasztására,
 mely alkalommal 61—65 óra első isben volt
 szerencsétlen díszes karzatukon urhölgyek
 látni.

A Deakpárt által szerveztett szervezeti
 lapokon kívül mások nem adnak be a
 szerveztendő közzétételhez. Valamint lón,
 megyénk három választókörletét illetőleg,
 24 tag, kik közül a jelen voltak a törvényben
 előírt eszté legott letették, a jelenlévők
 kiállításán annak a központi választmány
 első ülésében letették.

A t. közgyűlés második kitűzött tár-
 gyát az igazoló választmány jelentése az új
 megyebizottsági tagok megválasztásáról. Mi-
 után meg a választások megkezdésétől a megye
 20 választó körletéből ötben nem telt le a
 15 nap alatti feloszlamlási határidő, onnól
 fogva az igazoló választmány az előbbiakban
 választottak névsorát onnál nem terjesztette
 elő mi tudomásul vétetett. Az igazoló vá-
 lasztmány jelentése körül felmerült vita és
 eszmecsere folyón a megyebizottság kimon-
 datni látszott azon (nézetnek szerint, má-
 sosságra vezető) elvet, hogy az igazoló vála-
 stmány csapán oly választások felet itélhet,
 melyek ellenében feloszlamlás nem adatik be.
 (E szerint nem semmisítheti meg a választási
 alá nemirt jogkönyvet? vagy ha a szerve-
 zati lapokból kitűzött, hogy Péter helyett
 Pál iratott be adba? .)

A közgyűlés a szokás szerint számos
 területét ebéd követő a főispánál, mely
 esztéval némi diplomáciai eszté nyert az által,
 hogy a szesz- és porzsgővegek durranás-
 kiállításában tisztelt feleltérhetők sorába, s

Fővezetősége Velenceinek, tudvalevőleg, a világhíró Márkert („la piazza”) mely, mintegy 1200 öblüki hozzárendezésű területen, trachy- és márványlapokkal burkolva, az egykori republika legfényesebb korszakából erőlő ódon paloták egy részét egészet képszo sorozatával van beazogya. Ezen paloták hajdan az állam legfőbb tisztviselőinek, az úgynevezett procuratoroknak szolgáltak lakhelyül, ahonnan még ma is lenállo névezetűsük: Procurazie. Az éjszakai oldalon fekvő ama palotaszécsnek (robbie)

nem történet, mert ott ha tessék is a bő-
nyadrak O. pont alá, de nem is emelkedik
néhány óra alatt oly magára. 1807. év
nyarának utolsó évszázadi okokból erős-
hegyes vidéken töltve, a tekintetben az-
szachasolón kiéleltem, minden reg-
gel napkeltekor, és déli 12 órakor a hőmé-
rséklet feljegyzetem, ugyanazt tette az al-
földön egy megfigyeltem, s az eredmény az
lett, hogy az alföldön a hőmérséklet hű-
lőmása 22 fok, az erdős vidéken csak 10
fok volt.

(Vége következik.)

Orosz Miklós.

Az irói tulajdonról.

Irta:

(Vége.)

Nem hiányoztak ugyan egyes kísér-
letek a szerzőknek utánpótlás elleni álta-
lános nemzetközi ellátására. — 1864-ben
Brüsszelben ezen ügy érdekében nemzetközi
congressus tartott; 1869 az északamerikai
egyesült államok kormányja közzétett egy
ottani törvényhozás előbe terjesztett javas-
latot az irói tulajdon nemzetközi általános
elismertetése minden európai és délamerikai
államok kormányával: — mindazáltal ezen
törvények eddig még nem vezettek célra,
még jelenleg is a szerzői jogok azon egye-
len ország, mely 1836 óta a külföldi szer-
zői tulajdonjog védelmét nem küti egyéb
feltehető, mint, hogy a kultúrai és az ille-
tőes státus hatóság jegyzékbe bekezelte-
se be munkáját, a mielő a való bizonyítvány
előmozdítás mellett biztos lehet, miszerint
jogainak csorbított elveendő érdemelt bü-
ntetésnek.

Mintán az utánpótlást minden ellátá-
ról szemle alá vettük és a megakadályozá-
sára irányzott állami intézkedések történel-
melek rövid vázlatát is adtuk, még két
cselekvényről kell szólnunk, mely által a
szerzői tulajdon megismertatik: a plagiat
és irói névhamisításról.

II. Plagiátumban az egyik, ki a) más művet
után nyomja, magát adván ki szerzőnek, b)
a ki másnak kéziratait a maga neve alatt
borsítja ki sajtó alá. Az első utánpótlás,
a második, ha a többi körülményeket nem
nyomozva, csak az eredményre tekintünk,
a jogosítottak hasznának elorázás, mely a
kártyáson fellép az utánpótlás büntetésé-
vel nyújtandó; mindkettő pedig azonnali
örzsi merényelt az egyedül a szerzői jog
szellemi haszon, irói díjazás ellen, melyet
könnyen kísérhet a kívánság gonosz siker. —
Ha pl. a plagiat a szerző kéziratait ellopja,
és az meghal a nélkül, hogy másnak ezen

kézirat létezéséről tudomása lenne, vagy ha
hozzá idők múltával elvesztve az eredeti
kiadás, csak a plagiatumból maradnak fe-
példányok: csakugyan a felelősségesség ho-
mályába taszította a szerzőt és ott tudó-
kult az orvosi díszkoronával. Legalább pedig
kötészetet a szerző költet a történel-
clott, mire több példát tudunk.

III. Irói névhamisításra — mint már
a szó is mutatja — akkor áll be, midőn va-
laki más szerző neve alatt bocsátja ki mun-
káját. Ha — mintau jeles má nem szorul
ilyen hamisításra, — nem vezetnek is ügye-
lembe, hogy az olvasó köztudás megcsalás-
hat, és a kívánság becses má helytörténet
adatván ott neki, és hogy az illető név hasz-
náltatása jogosított iró szerzői hírnév totu-
tesen csokulást szenvedhet; b) midőn szer-
ző mértékűt kell vennünk illetékek hozza-
talában, miszerint a névhamisítás által ká-
rosol az azt jogosan viselő szerző, annyira
csökkendő művének értéke, a bizonyítva
hamisított példány adatik el. A vétkes tehát
először a hamisítást fogjuk megfigyelni,
másodszor pedig az okotól kár, esetleg az
elmaradt haszon megtérítésére fogjuk szo-
ritani.

Ertékesítésnek folytában láttuk, misze-
rint lassanként minden civilizált állam el-
ismerte az irói tulajdon — miszerint a véd-
ható, mely eleinte igen rövid tartama-
vala, lassanként mindinkább megbeszab-
hítottatik, úgy, hogy nem alaptalan nemény
vélték kifejezni, ha azt állított, mikép
már oly távol az idő, melyben a törvény-
hozások, az érzék következményeinek meg-
felelve, a szerzői tulajdon is törvénynek
fogják nyilvánítani. Láttuk továbbá, mikép
az irói tulajdon még eddig nem élvez ugyan
általános nemzetközi ellátást, de mikép
évről évről több állam lép a tekintetben a
viszonyosság alapján nemzetközi szerző-
ségekre, úgy hogy ezen kötések lassanként
az egész művelt világot átjárják. Sőt még
előbb is teljesülhet ezen óhajunk.
Napiainkban már több ügyben sikerült ál-
talános nemzetközi megegyezést létrehozni,
ha tehát a kormányok nem szándékoznak
meg ezen célra nemzetközi congressusok
által közreműködni, talán még mi is meg-
érhetjük, hogy a külföldi szerzők műveit
mindenütt épen oly tiszta lesz utánpótlás,
mint a honiaktól. Láttuk végre, miszerint a
szerzői jogok tekintetében nálunk még mind-
ez ideig nem alkottakot bazi törvény. —
Adják Isten, hogy midőn törvényhozási a
közel jövőben ezt teendik, következék Szan-
ország példáját és so az idő, so az állam
határai közé ne szorítsák az irói tulajdon,
hanem örökösöknek és minden állam pol-

gárára kiterjedőnek nyilatkoztatásait az ak-
kor nemcsak az igazságoknak fogunk elget-
tenni, hanem magukat is hivatatlanság dicső-
séggel konszerválni.

Adományok.

II.

A nógrád megyei Árvaalap javára újab-
ban következő adományok érkeztek be:
A 486. számú alábbi íven folytatolag
alkotottak: Graf György Ábrahám főispán
az 20 ft. Pity János Árvaalap 2 ft. 2 ft.
Nápolyi Ede kiadó 1 ft. Quiriny György
60 kr. Összesen 23 ft. 30 kr.

Katona Pál plébános somosujfaluból a
478. ívvel 17 ft. 40 kr.

Mátyás Andor körjegyző a 350. ívvel
80 krajczár.

Schneider György vadkerti körjegyző a
25. gyűjtő ívvel Kovács Pál udománnyal 2
forintot.

Zlateny Béla vadkerti segéd-lelkész a
24. íven Árvaalap 2 ft. 2 ft. 2 ft. 2 ft.
ft. Fischer József 1 ft. 2 ft. Hegedűs János 1
ft. 1 ft. Hegedűs János 1 ft. Breitenlechner
Sebestény 1 ft. Toldy István 1 ft. Kürtösy
József 1 ft. Fischer Adolf 1 ft. Sebestény
Imre 1 ft. Zlateny Béla 1 ft. Össz. 12 ft.

Toldy József a 44. íven Toldy József
1 ft. Thurmayer János 30 kr. Kozsárházi M-
lady 20 kr. Összesen 1 ft. 50 kr.

II. Közlemény Összege 58 ft. 20 kr.

Az 1. sz. közlemény szerint bejött 136
ft. 40 krajczár együtt az eddigi adakozások
Összege térszen 194 ft. 50 kr.

Cserecsen küldötték vissza a következő
gyűjtő ívet.

Dolány község 350. Endrefalva 354. Fel-
sőlő 355. Kálmány vára királya 351. 322.
323. 324. és 330. számú gyűjtő ívet.

Kelt B. Gyarmat, dec. 11. 1874.

Hórnok József, közp. községm.

Statistikai kimutatás a nógrád me- gyei iskolák állapotáról.

Ezen tanévben van 280 község,
ezek közül van iskola 263 községben, a
többi 17 község más községekkel egyesülten
tart iskolát.

Az összes lélek száma 189551 a mul-
tévini 5790-nal kevesebb. Iskola van Ösze-
sen 302 ezek közül községi 8 állami 2 fele-
kezeti 383 általános 3 magán isk. 3. Tehát
a múlt évről 4. több.

Tanítóképző iskolák Összesen 6—12 éves
19937 a múlt évről 847-tel kevesebb 13—15

éves 8928 27,054 a múlt évről 1497-tel keve-
sebb.

Ezek közül: a) az elemi iskolába járt
fiú 8238 leány 8028 18176. A múlt évről
fiú 8831 leány kevesebb b) az ismételt iskolába
járt fiú 2634, leány 2043 6297 c) magán
intézetekbe járt fiú 26, leány 120 d) közép-
tanodába járt fiú 49 196. A múlt évről
1624 el jár kevesebb.

Tehát az összes lakosság létszámának
1. részre tankötelek 8, 2. részre pedig
iskolába járt. Nem járt iskolába 3976

Az iskolába járók vallása szerint: a)
római katolikus 16080 b) görög keleti 1 c)
belv. k. v. evangélikus 622 d) ágost. evan-
gélus 5840 e) mások vallás 695 összesen
33000

Nyelvre nézve: a) magyar 15760 b)
német 322 c) tat. 7668 23606.

Az iskola önértékelői közül járt iskolába
a) telve nyáron (10 hónap) 4211 b)
csak télen (az az 8 hónap) 21267 18668
c) tankönyve van 23437-nek nincs 231-nek

A muhasztási napló kivonatát szerint a)
meghívottak 168 b) felmentetett 689
muhasztó összesen 857.

Az iskolából kilépett 12 évet betöltött
tanulók közül jól tudott: a) olvasni 28 b)
olvasni és írni 2446.

Tanító volt összesen 328 ezek közül
rendes tanító 310 segéd 18 328 a) képesített
b) nem képesített 116 328 c) rendes tanító
310 d) segéd tanító 18 328.

A 328 tanítóra jut 23668 tanuló 1 tan-
tóra jut átlag 73 tanuló.

A 330 tanterembe csak 16348 tanuló
tar bele.

Iskola a tanítási nyelv szerint van: a)
magyar 260 b) német 2 c) magyar-német
3 d) német-magyar 3 e) 21 f) magyar-
tót 15 g) tót-magyar 28 h) magyar-német-
tót 31 i) tót-német 1 302.

Az iskola épület: a) a község tulajdona
8 b) áruland 2 c) saját 273 d) bérelt 7 e)
e) magán iskola 5 f) a társulatoké 3. 289
Összesen

Az iskola épületben van: a) 1) tanterem
339 b) tanítóképző 293.

Az iskola mellett van: a) fűszkola 244
b) kert 248 c) testgyakorlati tér 24 a)
fekete íróasztal 306 b) fűző olvasó tábla 271
c) fűző térkép 318 d) földgömb 233 e) ter-
vezőrajzi eszközök 163 f) természetrajzi esz-
köz 73 g) könyvtár 27 h) testgyakorlati
készletek 10.

Az összes iskolák jövedelmei: a) kézm-
eskedésben semmi b) természeteké pénzértékre
nézve 60 ft. c) ingatlan vagyonból, melynek
Összes értéke 8266 forint ennek jövedelme 447
ft. 60 kr. d) tőkepénzből, melynek Összege

a déli oldalon lévő, most Palazzo reale (kir-
ályi palota) újnak (nouveau) nevezetik; s
az egész, már említett nagyszerű udvar-
terével és a földszint boltozatai alatt elhelye-
zett pompás étkes terem boltjai, kávéházai és az
igaz a művészet minden tárgyát tartal-
mazó csarnokaival feltűnően hasonlít a pá-
risi Palais royal-hoz: a a különbség, a ve-
lezetéseik előrefele, csakis abban nyilvánul,
hogy ez a tengeroldali elhódított a több mint
egy évezred óta rendkívül álló mestersé-
ges talajon nyugszik. A Piazza előrefele a
város vérszentjéről, azent Márkól nevezett
ódon basilikán, mely 976-tól 1071-ig lett tel-
jesen kőépítés századok folyamánban a
művészet kisérő és pompájával elhalmozva.
Általában délyougatira emelkedik a 98.
méter magas Campanile (harangtorony)
melynek bejáratánál fel egészen a csúsig
kőnyelmes falfejtészet vezet, s innen a világ-
város egész nagyszerűségében tárult sze-
mek elő; keletről a híres órátorony (la
Torre del Orologio) a 15 ik századból, mely
nevezetett régi, olasz számítás a napot 24
részre osztó) órájától vette. — Mindennek
fényes és nagyszerűségében azonban a Márk-
templom mellett a piazzetta nyugati oldalán,
a Lagúnák és Málva szomszédában épült ódon
Doge-palota (palazzo ducale) melyet itt töl-
telzen ósmertetői célom nem lehetné,
csak annyit jegyzek meg futólag, hogy ezen
esemény 900-ban lán alapítva, s 6 ik ízben
szétlétlétlén, mindannyiszor pompásabbra
kelt ki barmvaiból; mostani alakját pedig
(velencei-gót stílusban) 1850. táján nyerte.
A 107 márványoszlopon nyugró épület fő-

terme az 1-5 emeleten az egynevezett nagy-
tanácsaterem, tökéletesen ép karban, az
aranykőnyelvé beirt nobilissime, szám szerint
1650. létszám berendezése volt hajdani gyű-
lésbelye — mely ötletet azonban I. Napo-
leon által eltávolítottának: — 76 daga
mellszobrával, s a falak és padmái (pla-
fond) az olasz festészet remekeivel elborítva.
— A falazatnak a tőn felől részén Tinto-
rio művész-festménye: a »Paradiseo»
számtalan alakzattal; mely képe a világ
legnagyobb olajfestményeivel van elismerve.
Még néztük azután a tizek tanácsának ter-
mét és a többi fényes termeket; láttuk az
Árgeit, hol a hajósok oroszaiatörökbe a
titkos feladások vettettek be; áthaladtunk
a doge palotával közvetlen összeköttetésben
álló színházok bírján (ponte dei sospiri) mo-
lyon a halálra ítéltettek kellett előtt cel-
lájukba vezetve áthaladniuk, és megjárniuk
a hosszúság Prigionio (állam börtönök) gyá-
szos emlékü helyiségeit. Menyire ortodox
az olasz nép bizonyon tekintetben, kitértünk
onnan is, hogy többi közt a gondolk. egé-
szén és kivétel nélkül feketékre festték a
mert ezen gondolk. földetel monyezet-alma-
kuak, teljesen hasonló a nálunk alkalma-
záshoz lévő halotti kockához, mi az ide-
genben leggyakrabban kellemetlen érzést
szál. Ilja, de ennek így kell lenni; a jaj-
volna annak, aki ez ellen vétenei merne;
mintán egy 16-ik századból rónalel a gon-
dolok szívet feketékre határozza lenni. Kér-
leztük hajósunktól, miért épen fekete-
nem más színt választott a hajdani virágzó
respublika, a miért hódol ennek a mai nem-

zedék is? kíváncsiak valánk a nép fiatal-
való felvilágosításra, és ő nem is késett
ezért, hátatörleg adván válaszol, hogy azért,
mert a fekete szín a többi közt a legele-
gánsabb. — S valóban úgy látezik, hogy
ez nem purita Urügy vala a feleletre, mert
az olaszok nem csak Velencében, de Maj-
landban és egyebütt is a fekete színnek
hatalmasan előszeret adnak, amennyiben
a caucasius bőrszín daczára, a mivel közös-
ség nyolcztized része fekete, és pedig a
férfiak meleg gajnyu öltönyt viselének; s
mivel itt minden idegeseszerűt azonnal fel-
tűnik, kénytelenek valának az általános szo-
kushoz mi is alkalmazkodva, elő vonni tá-
káink fekete tartalmát.

Hát az miként telezik, hogy ugyancsak
Velencében a Palazzo Reale udvarán, min-
dennap délutáni két óra tájban egy roppant
csereg galamb jelenik meg ebedre, melye-
ket a hatóság hivatalból és rendszeren élve-
mez, azért, mert a hagyomány szerint a
13-ik század elején a galambok mint pó-
ták a Candiat óstromló Dandolo tenger-
nagynak sonior, és sikerra vezető szolgálá-
takat tőnek. Nekem a hála ezen emlékeknek
megőrzése csakugyan tetszik; do a mennyire
mellőzölom is a kegyetlen szokást, annyira
csodálkozom is az e szokásnak évezredes-
kon keresztült tápat nyújtó ortodoxián, ki-
vált ha hozzá vesszük, hogy a galambok
igen szép és kedves madarak ugyan, —
kivált ha nem feketék — do hogy épen
azt igényelhesek maguknak, miszerint a
Palazzo Reale palotáinak boltozatai fölött
legyenek jogosítva fészkelni, és ez által a

műépítészet a nagyszerű emlékei bizonyon-
kévesb aesthetikus bogárfajjal magnezé-
pion, annyira a pietási nem tudnám magam-
ban fokozni. Hát az nem orthodoxia (perma-
rosz értelemben) hogy (a szótlan szán-
mányok, bírálaton aluli könybát és fosztá-
gátlan szabadságok miatt már megtekinelt
dolgozat om is említve) a művészet és
művészet terén annyira kitűnő olasz nép
megéri, hogy nemcsak előnyai és körbe-
járás, a kávéházak és fagyaldák fényes
csarnokai előtt, és az előkelő világ corso-
in de még a domok fényét és pompáját ra-
gyogó csarnokaiban is. Majlandban és Ve-
lencében csak egy mint a legutolsó falni
csarnokában, kimeradhatatlanság, ormótlan, sa-
ragatlanl durva, görbe lábu asztalok
legyenek a mivel közöség használatára
állítva, melyeknek létszáma a csak kímé-
aesthetikai érzékkel bíró idegont akarál-
ni a pyromania szálja meg, amennyiben
szereket mindenben hátrányos bagázslat egy
lámpa rakta látni és alagynjani. Az ily
muladeg elkövetése még csak valami nagy
anyagi áldozatra nem kerülhetne, mert egy-
egy olyan személynak mint tölzöl
és má anyagnak talán legfeljebb ha két
krajczarra volna becsülhető. —

Hát aboz mit szél a szíves olvasó, hogy
Lombard Velencében a kivétel nélkül veres
cserepű hátsólok úgy vannak fedre, hogy
a való alaku mind elohygoz sinea a föld
szarufái és bevezetéseit erőltette, hogy tehát
egy-egy erősebb szél a burkolatot le ne
húzza, a cserepfeleken tekintélyes nagy-
ságu károk 10-20 fontnyi, nagy mennyiségű
bolygostatik el, ezen szokás már a szomszéd
Tyrol határai felékei is lábra kapott.

Csalómfajai.

Nyomatott B.-Gyarmaton Kék Lászlónál 1874.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„NÓGRÁDI LAPOK”

III. évi folyamára.

Midőn két év előtt a „Nógrádi Lapok”-at megindítám, a maiakkal merőbben ellentétes viszonyok uralkodtak.

A politikai pártok éles elkülönöttsége, a megyei ellenzéki közlöny léte, a tisztultabb felfogásnak hiánya és saját politikai meggyőződése nem engedék, hogy e lap az egész megyei közönségnek legyen közlönye.

Azóta e részben kedvező fordulat állott be. A pártok közti őlesség nagyrészt elsimult, az ellenzék pártközönye megszűnt, tisztultabb fogalmak vergődtek uralomra: s mit talán először kelleneit említenem, a megyei Deákparti, melynek érdekeit e lap képviselte, oly túlnyomó többségre jutott. — mióta a megyebizottmányi tagok választása alkalomával is kitűnt, — hogy a további küzdelem legalább is feleslegessé vált.

Mennyiben volt mindezeknek eszközlője lapunk, háládatlan munka volna fejtegetni, de meg kellett említenem mégis, hogy igazoljam azon törekvést, melylyel már a második évben e lapot az egyetemesség színvonalára emelni s a párttekinetek mellőzésevel a megye általános érdekeinek közlönyévé tenni igyekeztem.

Tettem ezt nem üzleti szempontból, — mert ilyenről nálunk szó sem lehet, — de azon meggyőződéstől vezéreltetve, hogy a megváltozott viszonyok között csak is így tehet e lap a közérdeknek hasznos szolgálatot.

Lépésről-lépésre foglalva el így a tért eloszlatva az ellenzéki körökben uraltott idegenkedést, ma már lehetővé válik, hogy e lap az összes közönségének váljék közlönyévé.

Mint ilyen ajánlom Nógrád és Hontmegye művelt közönségének figyelmébe, mert felelte fontos érdekek követelik, hogy a mai fejlettebb viszonyok között minden nagyobb vidéknek legyen közlönye a nyilvánosság átlásainak közvetítésére s azon hűség betöltésére, melyet az országos ügyekkel tülhalmazott városi lapok áresen hagyni kénytelenek.

Nem az országos kérdések vitatása, nem a magasabb politika vesszőparipájáni nyargalás leendő lapoknak ezentúl is feladata, de hogy szolgálja a mindnyájunkat közeli érdekeit, hogy úgy mondjam házi ügyeinket, e mellett szigorú tárgyilagossággal, de az eddiginél kimerítőbben fogja ismertetni a bel- és külföld nevezetesebb eseményeit, hogy a nagy világ folyásáról azok is tájékozva legyenek, kik egyéb lapot nem olvasnak s a nógrád- és hontmegyei közigazgatási s törvénykezési hírlapoknak lehető terjedelmében közlésével a közönségnek sokak által óhajtott szolgálatot teend.

Törekvésem oda irányuland, hogy lapunk tartalmilag is az eddigi színvonalon maradjon s a közönség méltányos várakozásának megfelelően, mely ezélel, — miután másnemű elfoglaltságaim a lap tényleges szerkesztésére elegendő időt nem engednek, — társzerkesztőül Horváth Danó urat kértem fel, kinek belépése által a lap pártázniet-nélkülisége is praegnansabb kifejezést nyert.

B. Gyarmat 1874. évi december hó 17-én.

Harmos Gábor,
felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az aláírt ívek s előfizetési pénzeknek jövő január 1-estől napjüig leendő szives bekdndését a név, lakhely és utolsó pósta olvasható kiírása mellett, a pontos széküldés és a nyomatandó példányok iránti tájékoztatás tekintetéből tisztelttel kéri

Kók László,
kiadó.

Utolsó pősta :

A t. előfizető neve:	Lakása:	Utolsó pósta:	Előfizet	
			Idő- tartam	összeg frt. kr.